

Zmiany w regulacjach IRGiT

Podsumowanie

Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. („IRGiT”) wprowadza kompleksowy pakiet zmian uwzględniający:

- 1) dostosowanie zapisów Regulaminu w zakresie umożliwiającym prowadzenie przez IRGiT obsługi finansowej transakcji zawieranych na Rynku Towarów Rolno – Spożywczych („RTRS”), który Towarowa Giełda Energii S.A. („TGE”) zamierza uruchomić w ramach prowadzonej giełdy towarowej,
- 2) zmianę wysokości kapitałów własnych wymaganych od Członków Izby,
- 3) wprowadzenie możliwości stosowania przez IRGiT kompensacji międzyokresowej i międzyproduktowej przy wyznaczaniu depozytów zabezpieczających,
- 4) wprowadzenie możliwości objęcia funduszem gwarancyjnym także transakcji spot oraz możliwości wnoszenia wpłat na ten fundusz również w formie niepieniężnej,
- 5) zmianę zasad wykorzystywania środków własnych IRGiT na potrzeby związane z zabezpieczeniem płynności rozliczeń,
- 6) wprowadzenie obowiązku zamknięcia otwartych pozycji przez Członka Izby, który wypowiedział umowę o członkostwo w Izbie.

Zmiany obejmują:

- 1) Regulamin Giełdowej Izby Rozrachunkowej (Rynek towarowy) („Regulamin GIR”),
- 2) Uchwałę w sprawie określenia zasad organizacji Funduszu Gwarancyjnego Giełdowej Izby Rozrachunkowej.

Wdrożenie pakietu regulacji jest kolejnym krokiem w rozwoju oferty Izby zarówno w zakresie poprawy bezpieczeństwa na rozliczanych rynkach, jak również w zakresie optymalizacji systemu zabezpieczeń.

Wprowadzane zmiany zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komitet ds. Ryzyka przy IRGiT i wchodzi w życie z dniem 4 listopada 2019 r.

Szczegółowy opis zmian

1. Obsługa finansowa Rynku Towarów Rolno – Spożywczych

W związku z planowanym na marzec 2020 r. uruchomieniem nowego rynku RTRS w ramach giełdy towarowej prowadzonej przez TGE, do Regulaminu GIR wprowadzono zmiany umożliwiające IRGiT prowadzenie obsługi finansowej transakcji zawieranych w zakresie nowej kategorii towarów giełdowych tj. towarów rolno - spożywczych.

Do Regulaminu GIR wprowadzono definicję towarów rolno – spożywczych oraz odpowiednie zapisy dotyczące zarządzania ryzykiem, a także rozliczania i rozrachunku tych towarów giełdowych.

Ze względu na specyfikę ryzyk związanych z organizacją obrotu w ramach RTRS, głównie w zakresie dostawy towaru, do Regulaminu GIR wprowadzono zapisy mające na celu ich odpowiednie zmięgowanie:

- a) określono zasady gromadzenia, przechowywania oraz zwrotu wadium, które stanowi zabezpieczenie prawidłowego wykonania zobowiązań wynikających z transakcji giełdowych zawartych w wyniku aukcji w zakresie towarów rolno – spożywczych w przypadkach określonych przez TGE (§ 45p i § 45r Regulaminu),
- b) określono termin rozrachunku pieniężnego należności Członków Izby wynikających z transakcji zawartych w wyniku aukcji objętych obowiązkiem wniesienia wadium, jako T+16 (§ 47 ust. 2 Regulaminu),
- c) wprowadzono możliwość wykonania transakcji poprzez rozliczenie wadium w przypadku otrzymania przez IRGiT od TGE informacji o uzasadnionym zgłoszeniu nieprawidłowości co do ilości lub jakości zakupionego towaru rolno – spożywczego (§ 45r ust. 3 oraz § 47 ust. 2 Regulaminu).

Ponadto dodano do Regulaminu nowy § 52b, opisujący zasady realizacji dostawy towarów rolno – spożywczych oraz wprowadzono odpowiednie zmiany do tabeli opłat.

2. Zmiana w zakresie kapitałów własnych członków Izby

Celem ułatwienia dostępu do RTRS, wprowadzono zmianę w § 18 ust. 1 Regulaminu, polegającą na obniżeniu wymogów kapitałowych dla domów maklerskich i towarowych domów maklerskich działających wyłącznie w zakresie RTRS lub Rynku Praw Majątkowych. Ze względu na charakter tych rynków, w szczególności stosowaną prewalidację zleceń, wysokość kapitału własnego wymaganego dla prowadzenia rozliczeń w tym zakresie, została wyznaczona na poziomie wysokości środków własnych określonych dla towarowych domów maklerskich, zgodnie z art. 41b ust. 1 ustawy o giełdach towarowych.

3. Wprowadzenie zmian w zakresie kompensacji depozytów wstępnych

Zmiana § 39 Regulaminu GIR umożliwi IRGiT uruchomienie modelu kompensacji depozytów wstępnych dla kontraktów forward, zarówno na poziomie kompensacji międzyproduktowej (BASE/PEAK/OFFPEAK w zakresie energii elektrycznej), jak i międzyokresowej (zarówno w zakresie energii elektrycznej jak i gazu). Sposób wyznaczania wartości depozytów zabezpieczających dla kontraktów forward, w tym algorytmy wyznaczania skompensowanej wartości depozytów wstępnych, zostaną określone w Szczegółowych zasadach rozliczeń w późniejszym terminie.

W chwili obecnej system rozliczeniowy z zaimplementowanymi funkcjonalnościami kompensacji międzyproduktowej przechodzi fazę testów akceptacyjnych. Natomiast wdrożenie odpowiednich zmian w zakresie kompensacji międzyokresowej nastąpi w kolejnym etapie.

4. Wprowadzenie zmian w zakresie Funduszy Gwarancyjnych

Zmiany odnoszące się do Funduszu Gwarancyjnego (§ 41 - § 45n Regulaminu) polegają na wykreśleniu odniesień do rynków terminowych i związane są z rozszerzeniem zakresu transakcji objętych tym funduszem dodatkowo o transakcje z rynków spot. Objęcie Funduszem Gwarancyjnym również rynków spot jest elementem planowanego modelu zabezpieczeń dla rynku XBID oraz wzmocnienia systemu gwarantowania rozliczeń.

Zmianom podlegają zarówno zakres transakcji objętych Funduszem Gwarancyjnym, sposób kalkulacji masy Funduszu Gwarancyjnego, jak i wpłat poszczególnych Członków na ten fundusz. Szczegółowe zasady organizacji Funduszu Gwarancyjnego zostały określone w Uchwale Zarządu IRGiT w sprawie określenia zasad organizacji Funduszu Gwarancyjnego Giełdowej Izby Rozrachunkowej.

Głównym celem wprowadzanych zmian jest bardziej precyzyjne odzwierciedlenie ryzyka zarówno w wartości środków zgromadzonych w Funduszu Gwarancyjnym, jak i we wpłatach poszczególnych Członków Izby. Jednocześnie, wdrożenie jednego Funduszu Gwarancyjnego dla rynków, których przedmiotem dostawy jest zarówno energia elektryczna jak i gaz, jest kolejnym krokiem w celu optymalizacji modelu zabezpieczeń stosowanego przez IRGiT.

Ponadto, w § 45 Regulaminu GIR wprowadzono możliwość dokonywania wpłat do Funduszu Gwarancyjnego również w formie niepieniężnej. Zasady regulacji wpłat w tej formie zostaną określone po realizacji kolejnego etapu prac w uchwale Zarządu IRGiT.

Sposób wyznaczania łącznej masy Funduszu Gwarancyjnego

Z dniem wejścia w życie Uchwały Zarządu IRGiT w sprawie określenia zasad organizacji Funduszu Gwarancyjnego Giełdowej Izby Rozrachunkowej, aktualnie działające jako dwa odrębne Fundusze: Fundusz Gwarancyjny dla rynku terminowego w zakresie energii elektrycznej oraz Fundusz Gwarancyjny rynku terminowego w zakresie gazu, zastąpione zostaną jednym wspólnym Funduszem Gwarancyjnym, obejmującym dodatkowo transakcje z rynków spot energii elektrycznej i gazu.

Uwzględnienie wszystkich ekspozycji Członków Izby, ze wszystkich rynków, których przedmiotem dostawy jest energia elektryczna i gaz, pozwala na osiągnięcie potencjalnych korzyści z nettingu w

ramach danego towaru będącego przedmiotem dostawy, jak również na dużo bardziej precyzyjne odzwierciedlenie ryzyka generowanego przez każdego z Członków Izby.

Masa Funduszu Gwarancyjnego będzie kalibrowana tak, aby pokrywała największą z większej wartości największego niepokrytego ryzyka lub sumy drugiego i trzeciego niepokrytego ryzyka Członków Izby funkcjonujących w zakresie rynków na dostawę energii elektrycznej oraz gazu, w okresie ostatnich 60 dni poprzedzających dzień aktualizacji Funduszu Gwarancyjnego. Takie rozwiązanie pozwoli na zmniejszenie relatywnej zmienności Funduszu Gwarancyjnego pomiędzy kolejnymi aktualizacjami.

Sposób wyznaczania wpłat do Funduszu Gwarancyjnego

W ramach nowej metodologii, wpłaty każdego z Członków Izby wyznaczone są proporcjonalnie do średniego dziennego niepokrytego ryzyka generowanego w okresie od dnia ostatniej aktualizacji. Następnie, zgodnie z dotychczasową praktyką, IRGiT określa wartość mnożnika Funduszu Gwarancyjnego, który podawany jest wszystkim Członkom Izby i wykorzystywany do kalkulacji wpłat.

Rewizja modelu wyznaczania wpłat objęła również zmianę minimalnej wpłaty Członka Izby, która po wejściu w życie wyniesie 10 000 zł, a w przypadku podmiotów dopuszczonych do działania w zakresie Rynku Terminowego Towarowego 30 000 zł.

Konieczność uzupełnienia wpłat na Fundusz Gwarancyjny przez Członków Izby funkcjonujących jedynie na rynkach spot

W związku z objęciem Funduszem Gwarancyjnym również rynków spot, Członkowie Izby funkcjonujący do chwili obecnej jedynie na tych rynkach i nie utrzymujący wpłat na żaden z aktualnie funkcjonujących Funduszy Gwarancyjnych zobowiązani są dokonać wpłaty na nowo tworzony Fundusz Gwarancyjny.

5. Zapewnienie możliwości korzystania z linii kredytowej przez IRGiT

Wdrożone w nowej wersji Regulaminu GIR zmiany obejmują również rozszerzenie mechanizmów zarządzania ryzykiem płynności o możliwość korzystania z dostępnych IRGiT linii kredytowych banków komercyjnych. Zgodnie ze zmianą wprowadzoną w § 45o Regulaminu GIR, IRGiT korzystałaby z linii kredytowej w przypadku, kiedy środki zgromadzone w systemie gwarantowania rozliczeń okazałyby się niewystarczające do realizacji płatności Członka Izby.

6. Zmiany w zakresie zamykania pozycji

W § 67 Regulaminu GIR dodano zapisy nakładające na Członka Izby, który dokonał wypowiedzenia umowy o członkostwo w Izbie, obowiązek podjęcia działań mających na celu zamknięcie pozycji, za których rozliczenie odpowiada lub przetransferowanie tych pozycji do innego Członka Izby. Jednocześnie, mając na względzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa prowadzonych rozliczeń, w § 54 Regulaminu wprowadzono zapisy umożliwiające IRGiT zamknięcie pozycji w przypadku nie wywiązania się przez Członka Izby z opisanego powyżej obowiązku a także w sytuacji

uzasadnionego ryzyka utraty możliwości zawierania przez Członka Izby transakcji w kontraktach forward na Rynku towarów giełdowych.

W przypadku pytań prosimy o kontakt.

Biuro IRGiT	22 341 99 01
Dział Rozliczeń i Rozrachunku	22 341 99 80
Dział Zarządzania Ryzykiem	22 341 98 20